

Občina Šmartno pri Litiji

Župan

Štev.: 063-02/2014

Dne: 9.6.2015

OBČINSKEMU SVETU OBČINE
ŠMARTNO PRI LITIJU

ZADEVA: Informacija o delovanju Javnega zavoda Bogenšperk

Predlagatelj: Rajko Meserko - župan Občine Šmartno pri Litiji

Poročevalka: Joži Vovk, direktorica JZ Bogenšperk

Namen: Seznanitev članov Občinskega sveta z delovanjem Javnega zavoda Bogenšperk

Pripravila
mag. Karmen Sadar

Župan občine
Šmartno pri Litiji:
Rajko Meserko

Priloga:

- Gradivo JZ Bogenšperk, obravnavano na 2. seji Odbora za družbene dejavnosti, 13.1.2015

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
Bogenšperk 5
1275 ŠMARTNO pri LITJI

OBČINA ŠMARNTO PRI LITJI
Tomazinova 2
1275 Šmartno pri Litiji

OBČINA ŠMARNTO PRI LITJI	
7-01-2015	101
	3X
063-002/2014-1	/

Šmartno pri Litiji, 7.1.2014

ZADEVA: Posredovanje dokumentacije za sejo odbora za družbene dejavnosti občine Šmartno pri Litiji

Spoštovani,

na zaprosilo občinske uprave posredujem program dela Javnega zavoda Bogenšperk za leto 2015. Prilagam tudi Načrt upravljanja za grad Bogenšperk, ki ga je Javni zavod Bogenšperk s sodelavci pripravil ob prijavi na razpis Norveškega finančnega mehanizma.

S spoštovanjem,

Joži Vovk

Javni zavod Bogenšperk

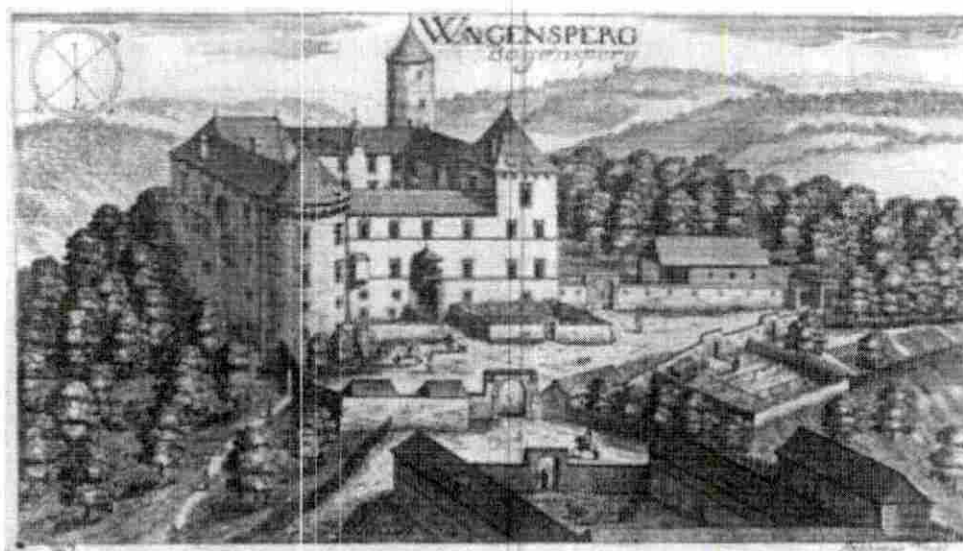
V prilogi:

- Program dela Javnega zavoda Bogenšperk za leto 2015
- Okvirni finančni načrt JZB za leto 2015
- Načrt upravljanja 2014 - 2020

Javni zavod Bogenšperk
Bogenšperk 5
1275 Šmartno pri Litiji

NAČRT UPRAVLJANJA VALVASORJEV GRAD BOGENŠPERK - evropsko središče za dediščino regionalnih kultur 2014–2020

Bogenšperk, 2014

Javni zavod Bogenšperk
Bogenšperk 5
1275 Šmartno pri Litiji

**NAČRT UPRAVLJANJA
VALVASORJEV GRAD BOGENŠPERK -
evropsko središče za dediščino regionalnih kultur 2014–2020**

je na svoji drugi korespondenčni seji v četrtek, 27. 2. 2014, potrdil
svet Javnega zavoda Bogenšperk.

Jože Sinigoj
Predsednik sveta Javnega zavoda Bogenšperk

Šmartno pri Litiji, 27.2.2014

KAZALO

UVOD	4
1 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO NAČRTA UPRAVLJANJA	5
1.1 Splošna izhodišča	5
2 VIZIJA RAZVOJA	5
2.1. Strateški cilji	5
2.2. Temeljne strateške usmeritve	6
3 KONCEPT VARSTVA IN RAZVOJA GRADU BOGENŠPERK	7
3. 1. Izhodišča in usmeritve	7
3. 2. Revitalizacija Valvasorjevega Bogenšperka v sodobno evropsko središče za dediščino regionalnih kultur (VALBO)	9
3. 3. Nove programske vsebine	9
4 DELOVANJE IN UPRAVLJANJE GRADU BOGENŠPERK	11
4. 1. Javni zavod Bogenšperk	11
4.1.1. Opredelitev dejavnosti javnega zavoda	12
5 PROSTORSKO UREJANJE	13
6 NAČRT RAZVOJA 2014–2020	13
Opis aktivnosti za revitalizacijo Bogenšperka	13
6. 1. Načrt predvidenih dejavnosti po posameznih fazah	14
6. 2. Zasnova programskih vsebin	17
6.3. Načrt predvidenih dejavnosti projekta VALBO z navedbo finančnih virov za izvedbo le-teh za obdobje 2014–2020	18
6.4. Spremljanje izvajanja nalog	19
7. TRAJANJE IN DOPOLNJEVANJE NAČRTA UPRAVLJANJA	19

UVOD

Grad Bogenšperk (EŠD 29) je eden najpomembnejših renesančnih gradov v osrednjem delu Republike Slovenije. Od Ljubljane je oddaljen 45 kilometrov in stoji v Občini **Šmartno pri Litiji**. V gradu je deloval in ustvarjal med letoma 1672 in 1692 eden najpomembnejših mož v slovenski zgodovini, baron **Janez Vajkard Valvasor** (*1641, +1693), zgodovinar, zemljepisec, narodopisec, krajepisec, kartograf, naravoslovec, tehnik, zbiratelj, risar, založnik, vojak in poveljnik.

Grad Bogenšperk je bil zaradi kulturnih, umetnostno-arhitekturnih, zgodovinskih in drugih izjemnih lastnosti razglašen za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, 81/1999, 46/2005). Zavarovano območje gradu Bogenšperk ima tudi določeno vplivno območje.

Občina Šmartno pri Litiji, ki je lastnik gradu Bogenšperk, je za nemoteno upravljanje s kulturnim spomenikom državnega pomena in za predstavitev njegovih kulturnih vrednot ustanovila Javni zavod Bogenšperk.

Namen načrta upravljanja je zagotoviti varstvene in razvojne ukrepe in aktivnosti ter določiti strateške in izvedbene usmeritve za celovito ohranjanje spomeniškega območja. Sestavni del načrta upravljanja je načrt vsebinske in programske prenove gradu Bogenšperk z vzpostavitvijo Valvasorjevega središča. Načrt upravljanja je pripravil Javni zavod Bogenšperk v sodelovanju z Občino Šmartno pri Litiji, Narodnim muzejem Slovenije, Tehniškim muzejem Slovenije in Slovenskim etnografskim muzejem.

1 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO NAČRTA UPRAVLJANJA

1.1 Splošna izhodišča

Temeljna izhodišča za pripravo načrta upravljanja so Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08 in 123/08), Odlok o razglasitvi gradu Bogenšperk za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, 81/1999, 46/2005), Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Bogenšperk (Uradni list RS, 13/1998, 76/1998, 46/2001, 7/2004, 23/2007).

Poleg veljavne zakonodaje so bili kot izhodišče upoštevani še strateški in planski dokumenti Občine Šmartno pri Litiji, strokovni načrt vsebinske in programske prenove gradu z vzpostavitvijo Valvasorjevega središča, Konservatorski načrt za grad Bogenšperk z vplivnim območjem, ki ga je izdelal Restavratorski center RS.

2 VIZIJA RAZVOJA

Valvasorjev grad Bogenšperk bo preko programov in vsebin postal evropsko središče za dediščino regionalnih kultur (akronim: VALBO), kar pomeni središče za razvijanje številnih kulturnih dejavnosti in spoznanj v povezavi z lokalnim, regionalnim, nacionalnim in evropskim prostorom. Grad bo postal središče celotnega Valvasorjevega dela, ki bo predstavljeno z najbolj izvirnimi načini.

2.1. Strateški cilji

Valvasorjevo delo je izrednega pomena za Slovenijo in Evropo, zato bo VALBO v prihodnje:

- opravljal poslanstvo krepitve narodne in državljanske zavesti in bo pomembno prispeval k prepoznavnosti gradu Bogenšperk in J.V. Valvasorja v lokalnem, regionalnem in mednarodnem prostoru;
- ustvarjal vsebinsko, oblikovno in kakovostno zaokrožen prikaz vseh sestavin Valvasorjevega dela in njegovega pomena za sodobnost in prihodnost;
- preko razstave bo na več ravneh vzgajal ljudi in širil znanje o pomembnosti lokalne in regionalne kulturne dediščine;
- postal središče „Valvasorjeve ideje“, zato se bodo tu organizirale konference, znanstvena in spominska srečanja in tu bo tudi študijsko središče;
- z inovativnim projektom povezoval kulturne ustanove v Sloveniji in Evropi;
- prispeval k razvoju turizma in turističnih programov v občini, osrednji Sloveniji – območju Srca Slovenije.

Ker je pomen gradu velik tako v slovenskih kot tudi v mednarodnih okvirih, smo v projektu povezali vse pomembne muzeje v Sloveniji, da bi skupaj raziskali in predstavili njegovo pomembnost iz vseh zornih kotov. Narodni muzej Slovenije, Tehniški muzej Slovenije in Slovenski etnografski muzej so nosilci vsebinske priprave razstavnih in multimedijskih vsebin,

ki bi bile predstavljene na najbolj sodobne načine. Javni zavod Bogenšperk je s partnerskimi muzejskimi institucijami že pripravil Celostni načrt vsebinske in programske prenove gradu Bogenšperk, ki pomeni preseganje sedanje vsebinske ureditve po zbirkah in je zaokrožena celota. Priloga: Celostni načrt vsebinske in programske ureditve gradu.

Z novo muzejsko predstavitvijo zagotavljamo povečanje števila obiskovalcev gradu Bogenšperk ter s tem tudi širšega območja gradu. Grad je ena izmed ključnih lokacij kulturne dediščine, ki je vključena v projekt Trkamo na vrata dediščine in Srce Slovenije. Ta obiskovalce seznaja s širšo turistično ponudbo območja. Nadgradnja turistične infrastrukture in s tem ponudbe dolgoročno prinaša nove zaposlitve tako v okviru Javnega zavoda Bogenšperk kot tudi v lokalnem okolju. Grad Bogenšperk bo kot novo Valvasorjevo središče privlačen za splošno in strokovno javnost, tudi za otroke in mladino, pravzaprav za vse starostne skupine.

2.2. Temeljne strateške usmeritve

Varovanje kulturne dediščine

- kakovostna prenova gradu z Valvasorjevim muzejem, redno vzdrževanje oziroma primerna raba vseh elementov kulturne dediščine, vključno s kulturno krajino kot celoto,
- izboljšanje obstoječih in snovanje novih, na kulturni dediščini temelječih programov in vsebin ter njihova aktivna vključitev v celostno ponudbo Občine Šmartno pri Litiji, območja Srca Slovenije, Republike Slovenije in Evrope,
- ozaveščanje in seznajanje domače in tuje javnosti s kulturnimi vrednotami gradu Bogenšperk in Janeza Vajkarda Valvasorja,
- izvajanje študijskih, raziskovalnih, razvojnih projektov z različnimi domačimi in tujimi institucijami,
- organizacija izobraževalnih in pedagoških dejavnosti s področja varstva kulturne dediščine.

Sekundarne dejavnosti (turizem, gostinstvo)

- izboljšanje in kakovostna nadgradnja turistične infrastrukture ter oblikovanje in trženje produktov, ki bodo temeljili na identiteti gradu Bogenšperk in Janeza Vajkarda Valvasorja, njegovi kulturni dediščini in naravnih vrednotah,
- strateške povezave z bližnjimi turističnimi destinacijami in s potencialnimi ponudniki ostale turistične infrastrukture na podeželju, ki bodo razvijali medsebojno kompatibilne in z osnovno dejavnostjo gradu povezane programe,
- na osnovi kulturno-zgodovinskih vsebin in izobraževalnih programov izboljšati ponudbo turističnih proizvodov ali poiskati nove,
- postavitev infrastrukture, ki bo sposobna gostiti dogodke na najvišjem protokolarnem nivoju.

3 KONCEPT VARSTVA IN RAZVOJA GRADU BOGENŠPERK

3.1. Izhodišča in usmeritve

Grad Bogenšperk je zaradi kulturnih, umetnostno-arhitekturnih, zgodovinskih in drugih izjemnih lastnosti Vlada RS leta 1999 razglasila za kulturni spomenik državnega pomena. Posebno vrednost je dal gradu Janez Vajkard Valvasor (*1641, +1693), ki je v gradu deloval in ustvarjal med letoma 1672 in 1692.

Janez Vajkard Valvasor je bil zgodovinar, zemljepisec, narodopisec, krajepisec, kartograf, naravoslovec, tehnik, zbiratelj, risar, založnik, vojak in poveljnik. Najbolj ustvarjalno obdobje njegovega življenja predstavlja prav bivanje in ustvarjanje na gradu Bogenšperk. V tem času je izdal polihistoriko delo, knjigo v štirih delih *Die Ehre des Hertzogthums Krain* (Slava vojvodine Kranjske), ki je bila natisnjena v Nürnbergu leta 1689. V njej je med drugim objavljena raziskava presihajočega Cerkniškega jezera, ki je Valvasorju omogočila članstvo v angleški *The Royal Society*. Neprecenljivi so podrobni zapisi o življenju in navadah kmečkega prebivalstva v drugi polovici 17. stoletja na Kranjskem, dobršnem delu današnje Republike Slovenije. Poleg izdaje tega izjemnega dela je leta 1678 ustanovil prvo grafično delavnico na slovenskih tleh, izdal več topografskih in drugih del, izdelal načrt za predor Ljubelj ter načrt in izvedbo nove tehnike ulivanja kipov z voskom. Vse to so za slovensko kulturo, kulturno dediščino in znanost izjemna dela. Posebej naj poudarimo, da je bil Valvasor več kot 200 let evropska norma in standard za razumevanje pravega odnosa do lokalnih in regionalnih kultur. Ta razsežnost njegovega dela je še danes v Evropski uniji regionalnih kultur še kako pomembna in plodna izhodišča. Evropa nima več meja, ima pa številne »slave« svojih regij, njihovih kultur in življenjskih slogov njihovih prebivalcev.

Grad je v zgodovini zamenjal več lastnikov. Danes je v lasti Občine Šmartno pri Litiji, z njim pa upravlja Javni zavod Bogenšperk. Premoženje, ki je dano v upravljanje zavodu, je last Občine Šmartno pri Litiji.

V upravljanje Zavoda sodijo naslednji objekti in zemljišča:

- grad Bogenšperk,
- gospodarski objekt,
- grajska pristava – Pollandova hiša,
- ostanki gradu Lichtenberg s kapelico in
- zemljišča, ki so vključena v Odlok o razglasitvi gradu Bogenšperk za spomenik državnega pomena (Uradni list RS, 81/99) in so v lasti Občine Šmartno pri Litiji.

Ugotavljamo, da je pomanjkanje vizije razvoja prispevalo k propadanju grajske pristave, ter da so nerešena lastninska razmerja v gospodarskem poslovanju še vedno močan zaviralec razvoja turističnih dejavnosti. V gradu so danes nekatere muzejske zbirke, ki le delno

predstavljajo življenje in delo Janeza Vajkarda Valvasorja. Večina muzejskih zbirk ima na gradu Bogenšperk več desetletno zgodovino in zbirke so nastajale po naključjih in načelu seštevanja. Ugotavljamo, da je celota sedanje ureditve gradu zastarela, enako velja tudi za zasnove posameznih tematik oz. razstav. Grad ni ustrezno programsko izkoriščen, kar še posebej velja za dodatne dejavnosti, ki bi lahko v prihodnje zagotovile njegov ekonomski in siceršnji obstoj. Za grad je bilo sicer že do sedaj poskrbljeno. Opravljene so bile številne konservatorske raziskave, tudi gradbeno je bil v marsičem saniran, ostajajo pa problematične grajske kleti in neizkoriščeno pritličje. Vendar pa, kot smo že zapisali, se h gradu in njegovi vsebinski ter programski zasnovi ni pristopalo celovito, zato so tako njegove kulturne kot tudi širše turistične vsebine nepopolne, v določenih podrobnostih tudi v nasprotju s trajnostnimi načeli bodočega razvoja.

Zavod danes izvaja naslednje dejavnosti:

- upravljanje z objekti,
- muzejska dejavnost,
- galerijska dejavnost,
- varstvo kulturne dediščine,
- razne oblike vzgojno-izobraževanih programov,
- raziskovanje na področju družboslovja, humanistike in naravoslovja,
- oblikovanje turistične ponudbe občine in njene promocije,
- informacijska dejavnost,
- sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnimi institucijami,
- izvajanje kulturnih in drugih prireditev v javnem interesu,
- izdajateljska in založniška dejavnost,
- protokolarna dejavnost (poročna in spremljajoča dejavnost),
- izvajanje kulturnih in drugih prireditev,
- oddaja prostorov za razstave, kulturne in druge prireditve ter storitve,
- gostinske storitve za lastne potrebe in potrebe udeležencev ter obiskovalcev prireditev,
- prodaja drobnih spominkov in publikacij,
- fotokopiranje,
- druge dejavnosti, ki so v skladu z namenom ustanovitve.

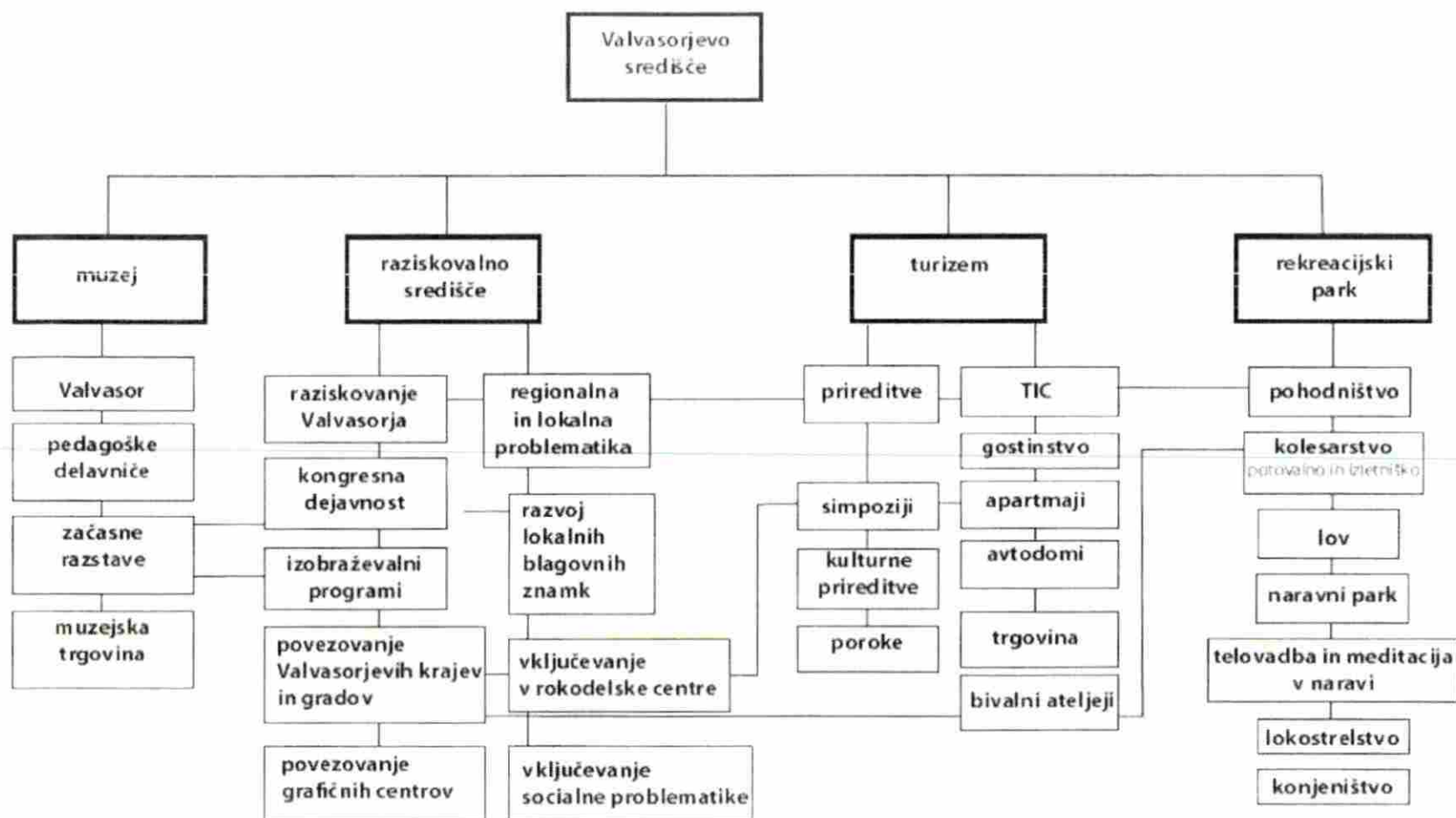
3. 2. Revitalizacija Valvasorjevega Bogenšperka v sodobno evropsko središče za dediščino regionalnih kultur (VALBO)

Razvoj gradu Bogenšperk z vplivnim območjem je zastavljen v smeri oblikovanja samostojne, programsko zaključene enote, katere razvoj temelji na posebnih vrednostih, povezanih z življenjem in delom J.V. Valvasorja. Skladno s tem je v konceptu varstva in razvoja predlagana strateška usmeritev v jasnejšo programsko shemo in posledično v prostorski razvoj, katerega težišče bo VALBO. Na ta način se bo grad Bogenšperk postopno uveljavil kot središčna razvojna točka med slovenskimi gradovi in se znova umestil na mednarodni zemljevid pomembne kulturne dediščine. Postal bo okolje sodobne muzejske ureditve in večnamensko središče, ki bo svoje dejavnosti izvajalo iz zavedanj o pomenu regionalnih in lokalnih kultur ter tako sooblikovalo skupna evropska prizadevanja.

3. 3. Nove programske vsebine

Poleg že navedenih programskih usmeritev in prostorskih ureditev bodo z namenom varovanja in promocije kulturne dediščine in območja ob njej uvedene naslednje nove vsebine:

- oblikovanje vsebine Valvasorjevega muzeja,
- zasnova na vsebino muzeja vezanih poti ogleda bližnje in širše okolice gradu z gradom kot izhodiščno točko (Valvasorjeva pot, Pot na Javorje, Energijska pot...) z izobraževanjem vodnikov,
- priprava novih tiskovin, prenova spletnih strani, izdelava celostne grafične podobe s poudarkom na življenju in delu J.V. Valvasorja,
- priprava izobraževalnih vsebin za posamezne ciljne skupine (delavnice in drugi dogodki, zlasti za otroke in mladino ...),
- vzpostavitev rednih dogodkov v povezavi z dediščino J.V. Valvasorja – npr.: Valvasorjevi grafični dnevi, Valvasorjeve viteške igre, ki jih je treba tesneje povezati z izročilom gradu, grajski dnevi in tržnice, Valvasorjeva poroka ...,
- umestitev konjeniškega in dugega turizma,
- avto domski turizem – priprava parkirišč za oskrbovanje avtodomov.

4 DELOVANJE IN UPRAVLJANJE GRADU BOGENŠPERK

Za namen upravljanja z gradom Bogenšperk je bil leta 1998 ustanovljen Javni zavod Bogenšperk. Poslanstvo Zavoda je trajno in nemoteno upravljanje s kulturnim spomenikom državnega pomena in predstavitev njegovih kulturnih vrednot. Poslanstvo Zavoda in njegove naloge so zapisane v Odloku o ustanovitvi Javnega zavoda Bogenšperk (Uradni list RS, 13/1998, 76/1998, 46/2001, 7/2004, 23/2007). Javni zavod deluje kot vsi javni zavodi v skladu z zakonodajo, njegov ustanovitelj je Občina Šmartno pri Litiji, resorno ministrstvo je Ministrstvo za kulturo.

Razvoj turistične prepoznavnosti gradu Bogenšperk z revitalizacijo objektov pred gradom bo v prihodnje temeljil na pomenu kulturne dediščine J. V. Valvasorja, z vključevanjem drugih elementov kulturnih in naravnih vrednot v širšem območju ob gradu. Obnovo pristav v nastanitvene objekte z restavracijo bo možno uspešno realizirati in razvijati skupaj s strateškim partnerjem, ki bo zagotovil sredstva za investicije ter prinesel nova upravljavska znanja, potrebna za razvoj visokokakovostne hotelske in turistične ponudbe. Pri revitalizaciji celotnega posestva Bogenšperk je zato cilj k upravljanju pritegniti zasebni kapital, ki bi omogočil tudi ustrezen kadrovski razvoj ter odprl dostop do novih ciljnih skupin zahtevnejših gostov.

Skladno z navedenim je treba urediti tudi lastniška razmerja nepremičnega premoženja, ki bodo omogočala normalno delovanje v smislu obnov, rekonstrukcij in investicijskega vzdrževanja zaradi trenutne neurejene etažne lastnine in postopkov priposestevanja gospodarskega posloplja družine Možina. Javni zavod Bogenšperk in Občina Šmartno pri Litiji naštetih aktivnosti zdaj ne moreta izvajati.

4. 1. Javni zavod Bogenšperk

Javni zavod Bogenšperk opravlja dejavnosti javne službe v skladu z Odlokom o ustanovitvi. Ustanovitelj javnega zavoda je Občina Šmartno pri Litiji. Organi Javnega zavoda Bogenšperk so:

Svet javnega zavoda, ki šteje pet članov:

- trije predstavniki ustanovitelja,
- en predstavnik zaposlenih v Zavodu in
- en predstavnik zainteresirane javnosti.

Predstavnike ustanovitelja in zainteresirane javnosti imenuje občinski svet na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Svet javnega zavoda opravlja naloge

sveta in strokovnega sveta, nadzira zakonitost dela in poslovanja zavoda, spremlja, analizira in ocenjuje delo zavoda itd.

Direktor zastopa, predstavlja in vodi poslovanje javnega zavoda ter odgovarja za zakonitost in strokovnost njegovega delovanja. Imenuje in razrešuje ga ustanovitelj na predlog sveta.

4.1.1. Opredelitev dejavnosti javnega zavoda

Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Bogenšperk v 2. členu dejavnosti javne službe določa v naslednjem obsegu:

- upravljanje z objekti,
- muzejska dejavnost,
- galerijska dejavnost,
- varstvo kulturne dediščine,
- razne oblike vzgojno-izobraževanih programov,
- raziskovanje na področju družboslovja, humanistike in naravoslovja,
- oblikovanje turistične ponudbe občine in njene promocije,
- informacijska dejavnost,
- sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnimi institucijami,
- izvajanje kulturnih in drugih prireditev v javnem interesu,
- izdajateljska in založniška dejavnost.

Zavod izvaja tudi naslednje tržne dejavnosti:

- protokolarno dejavnost (poročna in spremljajoča dejavnost),
- izvajanje kulturnih in drugih prireditev,
- oddaja prostorov za razstave, kulturne in druge prireditve ter storitve,
- gostinske storitve za lastne potrebe in potrebe udeležencev ter obiskovalcev prireditev,
- prodaja drobnih spominkov in publikacij,
- fotokopiranje,
- druge dejavnosti, ki so v skladu z namenom ustanovitve.

Zavod pridobiva sredstva za delo:

- iz proračuna ustanovitelja (sredstva za plače, materialne stroške in investicijsko vzdrževanje),
- iz državnega proračuna (razpisi),
- s plačili za storitve,
- z vstopninami,

- s prodajo proizvodov, blaga in storitev na trgu,
- z dotacijami, darili in drugimi oblikami donatorstva ter sponzorstva, določenimi z zakonom in statutom Zavoda in
- iz drugih virov v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

5 PROSTORSKO UREJANJE

Prostorski akti, ki urejajo območje Bogenšperka, so:

- Strategija prostorskega razvoja občine: Odlok o strategiji prostorskega razvoja Občine Šmartno pri Litiji (Ur. l. RS, št. 18/08)
- Občinski prostorski načrt: Odlok o izvedbenem delu občinskega prostorskega načrta Občine Šmartno pri Litiji (Ur. l. RS, št. 38/2013).

Pri kakršnih koli posegih v prostor in stavbe je predhodno treba pridobiti soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Slediti je treba izdelanemu konservatorskemu načrtu in smernicam, zapisanih v Odloku o razglasitvi gradu Bogenšperk za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, 81/1999, 46/2005).

6 NAČRT RAZVOJA 2014–2020

Za uresničitev načrta celotne revitalizacije Bogenšperka do konca leta 2020 je pomembno, da občina pripravi potrebno investicijsko dokumentacijo, poišče ustrezne vire financiranja in uredi pravna vprašanja glede lastništva gospodarskega posloplja pred gradom.

Republika Slovenija je uzakonila lastninjenje stanovanj („Jazbinškov zakon“). Po tem zakonu je družina Možina, imetnica stanovanjske pravice v gospodarskem posloplju pred gradom, že postala lastnica 106 m². Trenutno je na sodišču odprta tožba za priposestevanje celotnega gospodarskega posloplja. Postopke vodi lastnica nepremičnin – Občina Šmartno pri Litiji. Cilj je, da se najkasneje v letu 2015 razjasni lastništvo in izpelje ustrezne postopke, da se družini Možina ponudi drugo, nadomestno stanovanje, ali se jih izplača, tako da se umaknejo iz osrednjega dela Bogenšperka.

Opis aktivnosti za revitalizacijo Bogenšperka

Projekt bo potekal v treh fazah:

1. **Faza: Vzpostavitev evropskega središča za dediščino regionalnih kultur (VALBO)** - v načrtu je obnova gradu Bogenšperk s postavitvijo sodobne muzejske predstavitve življenja in dela J. V. Valvasorja ter umestitvijo primernih programov, ki bodo zagotavljali trajnost projekta.

2. **FAZA: Prenova grajskih pristav** – v načrtu je prenova objektov pred gradom za namen turističnih dejavnosti - odlična restavracija s prenočitvenimi kapacitetami ter bivalnimi ateljeji. Pred gradom bodo tudi upravnimi prostori središča in dodatni kongresni prostor.
3. **FAZA: Rekonstrukcija grajskega parka** – rekonstrukcija Valvasorjevega zgodovinskega vrta v poznorenesančni oz. zgodnjebaročni poustvaritvi.

6. 1. Načrt predvidenih dejavnosti po posameznih fazah

1. Faza: 2014-2016

Valvasorjev grad Bogenšperk - evropsko središče za dediščino regionalnih kultur (VALBO), ocenjena vrednost investicije: 2.200.000,00 EUR

Partnerji: Občina Šmartno pri Litiji, JZ Bogenšperk, Tehniški muzej Slovenije v sodelovanju z Narodnim muzejem Slovenije in Slovenskim etnografskim muzejem in Barnas Fredsverden.

- *Upravljanje in koordinacija projekta:* Javni zavod Bogenšperk z Občino Šmartno pri Litiji je oblikoval interdisciplinarno projektno skupino, ki je že pripravila vsebinska izhodišča za projekt VALBO. Prijavitelj in vodja projekta je Občina Šmartno pri Litiji. Partnerji pri projektu so Javni zavod Bogenšperk, ki je v projektu zadolžen za informiranje o projektu ter za sodelovanje pri vseh ostalih aktivnostih, Tehniški muzej Slovenije je strokovni partner odgovoren za postavitev muzejske razstave, pri projektu sodeluje še z Narodnim muzejem Slovenije in Slovenskim etnografskim muzejem. Pri zasnovi programskih vsebin predvsem namenjenih mladi populaciji je partner pri projektu tudi norveška neprofitna organizacija Barnas Fredsverden (Children's Peace World).
- *Izdelava projektne dokumentacije:* Občina bo v letu 2014 zagotovila sredstva za pripravo projektne dokumentacije, vključno s pridobitvijo gradbenega dovoljenja za prenovo gradu Bogenšperk. Gradbeno dovoljenje bo investitor pridobil najkasneje do meseca maja 2014.
- *Prenova gradu Bogenšperk- investicijski del projekta (od januarja 2015 do aprila 2016):* Celostna prenova gradu vključuje tako gradbeno-obrtniške posege na strojnih in elektroinštalacijah, novo strojno opremo, sanacijo grajskih kleti, ureditev okolice, nakup nove muzejske opreme z ureditvijo novega muzeja in opremo pritličja v servisne, pedagoške in turistične namene.
- *Oživljanje kulturne dediščine in vzpostavitev Valvasorjevega središča s posebno pozornostjo na programih in dostopnosti dediščine za mlade (oktober 2015 – april 2016):* V okviru projekta bomo postavili sodoben muzej, ki bo predstavljal življenje in

delo J. V. Valvasorja in njegov pomen v lokalnem, nacionalnem in evropskem prostoru. Pripravili bomo tudi načrt pedagoških, raziskovalnih, turističnih in drugih programov, ki bodo približali kulturno dediščino mladim, gibalno in senzorno oviranim osebam ter zagotovili njen trajnostni razvoj.

- *Informiranje javnosti o projektu in njegovih financerjih:* tekom izvajanja projekta bomo preko tiskovnih konferenc, sodobnih elektronskih poti, dokumentarnega filma o prenovi, tiskanih zloženk in drugega promocijskega materiala aktivno obveščali ciljne javnosti o ciljih, poteku in rezultatih projekta. Tudi po samem zaključku projekta bo turistično informacijska točka v okviru grajske recepcije, obiskovalcem posredovala informacije o projektu in financerjih.
- *Financiranje projekta:* Občina Šmartno pri Litiji bo skupaj z Javnim zavodom Bogenšperk in muzejskimi partnerji pripravila prijavo na razpis za sofinanciranje projekta preko Norveškega finančnega mehanizma in mehanizma EGP, ki ga je objavilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Ocena vrednosti investicije je 2.200.000,00 EUR. Investitor bo zagotovil 90.91 % sredstev oz. 2.000.000,00 EUR preko razpisa, 200.000,00 EUR pa bodo skupaj zagotovili partnerji in investitor iz občinskega proračuna.

2. Faza: 2017-2020

Prenova grajskih pristav

ocena investicije: 5.800.000,00 EUR

- *Upravljanje in koordinacija projekta:* Javni zavod Bogenšperk bo z občino in muzejskimi in turističnimi strokovnjaki pripravil vsebinska izhodišča za pripravo javnega arhitekturnega natečaja. Cilj je, da občina in JZ Bogenšperk k investiciji pritegneta tudi zasebni kapital bodočega najemnika oz. upravljavca gostinskih in prenočitvenih kapacitet.
- *Izdelava projektne dokumentacije:* Občina bo preko arhitekturnega natečaja v okviru Zbornice za arhitekturo Slovenije piskala najboljšo rešitev za obnovo in potencialno novogradnjo objektov pred gradom Bogenšperk. Občina bo za izvedbo natečaja po ponudbi arhitekturne zbornice zagotovila 60.000,00 EUR. Na osnovi izbrane rešitve bo občina pripravila ostalo investicijsko dokumentacijo, ocena stroška je 250.000,00 EUR.
- *Prenova Pollandove hiše (EŠD:11150) in gospodarskega poslopja:* vključuje statično sanacijo stavb, sanacijo vlage, gradbeno-obrtniške posege na strojnih in

elektroinštalacijah, novo strojno opremo, ureditev okolice, nakup opreme za ureditev turističnih in gostinskih kapacitet.

- *Oživljanje kulturne dediščine v turistične namene v tesni povezavi s kulturnimi, raziskovalnimi in umetniškimi programi.* Za vzpostavitev sodobnega kulturno-znanstvenega in turističnega središča je nujna izgradnja nastanitvenih kapacitet s primerno restavracijo, ki bo zadovoljila potrebe tudi najbolj petičnih gostov in protokolarnih dogodkov. Ker širše območje ob gradu nima prenočišč, bomo le te zagotovili v drugi fazi projekta VALBO. Prenositvene kapacitete ob gradu bodo tudi spodbudile razvoj kulturnih in drugih programov v gradu in ob njem (Valvasorjevi grafični dnevi – ustvarjanje umetnikov na gradu, raziskovalni simpoziji o 17. stoletju, stara glasba na gradovih Kranjske, ..) kot tudi povsem turistične dejavnosti za oddih individualnih gostov v neokrnjeni naravi (pohodništvo, kolesarjenje, konjenišstvo, ..). Namen projekta je povečati obisk gostov za daljše časovno obdobje in jih spodbuditi k poglobljenemu raziskovanju kulturnega spomenika kakor tudi njegove okolice. Potrebno je urediti sistem parkiranja z vzpostavitvijo novih parkirnih mest z možnostjo oskrbovanja avtomobov.
- *Financiranje projekta:* Občina Šmartno pri Litiji bo za financiranje projekta poiskala sredstva preko evropskih razpisov. K prenovi pristav bo treba pritegniti zasebni kapital in pripraviti pogoje za vzpostavitev javno-zasebnega partnerstva.

Nosilec investicije: Občina Šmartno pri Litiji in zasebni kapital, višina investicije: 5.800.000,00 EUR

Sredstva: 85 % evropskih sredstev, 15 % občina in investitor

Partnerji: Občina Šmartno pri Litiji, JZ Bogenšperk, investitor, za strokovni in programski del Tehniški muzej Slovenije, Narodni muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej, dr. Janez Bogataj.

3. FAZA: Rekonstrukcija grajskega parka 2018-2020

- *Upravljanje in koordinacija projekta:* Občina Šmartno pri Litiji in Javni zavod Bogenšperk z Zavodom za varstvo kulturne dediščine RS.
- *Izdelava projektne dokumentacije:* Restavratorski center RS je za grad Bogenšperk izdelal konservatorski načrt v katerem je zelo podrobno predstavil tudi usmeritve za rekonstrukcijo Valvasorjevega grajskega parka.
- *Krajinska ureditev parka:* v najboljši možni meri bomo rekonstruirati Valvasorjev vrt na podlagi Valvasorjevih risb in zapisov. Obnova grajskega vrta bo potekala z mislijo tako na vnašanje novih strukturnih kot tudi programskih elementov v prostor. S tem

pristopom bomo obudili duha takratne renesančne oziroma Valvasorjeve krajine, ki bo ob enem nudila zanimive doživljaje tudi današnjim obiskovalcem.

- *Informiranje javnosti o projektu in njegovih financerjih:* tekom izvajanja projekta bomo javnost aktivno obveščali o ciljih, poteku in rezultatih projekta.
- *Financiranje projekta:* Občina Šmartno pri Litiji, skupaj z Javnim zavodom Bogenšperk in prijavo na razpise. Ocena vrednosti investicije je 600.000,00 EUR.

6. 2. Zasnova programskih vsebin

Poleg investicijske sanacije gradu Bogenšperk bomo z načrtom programskih vsebin v okviru projekta VALBO načrtali nadaljnji razvoj in programsko usmerjenost evropskega središča za dediščino regionalnih kultur na Valvasorjevem Bogenšperku. Z postavitvijo novega muzeja in sanacijo grajskih prostorov bomo omogočili razvoj dejavnosti, ki bodo vsebinsko dopolnjevale grajsko ponudbo.

V okviru projekta VALBO bomo pripravili razvojni načrt:

- *Pedagoških dejavnosti:* s projektnimi muzejskimi partnerji iz Slovenije in Norveške bomo oblikovali primerne pedagoške programe za osnovnošolce ter dijake. Vsebinsko zaokroženi programi bodo mladim na izvirne načine približali dediščino J.V. Valvasorja in jim odkrivali različnost kultur posameznih narodov preko prakse projekta »connecting room«, ki ga bomo izvedli z norveškim partnerjem.
- *Kulturnih prireditev in občasnih razstav*
- *Grajskih animacij*
- *Raziskovalne dejavnosti:* povezane z lokalno, regionalno in nacionalno kulturno dediščino kar predstavlja povezovanje z različnimi institucijami doma in v svetu, povezovanje »Valvasorjevih krajev«, itd.
- *Vsebinske zasnove grajske trgovinice:* postavljena bodo izhodišča za postavitve blagovne znamke, utemeljene na izročilu J. V. Valvasorja, z zasnovo tipičnih spominkov.
- *Kulinarične ponudbe*
- *Protokolarne dejavnosti:* zasnova poročne dejavnosti in poslovnih dogodkov s pridihom Valvasorjevega časa. Cilj je, da Bogenšperk postane središče tudi za najvišja protokolarna in gospodarska srečanja na regionalnem in državnem nivoju ter da vsaj ena poroka ostane na poročnem slavlju na Bogenšperku.

Realizacija tega programskega načrta bo naloga središča za dediščino lokalnih in regionalnih kultur na gradu Bogenšperk v letih po obnovi kulturnega spomenika.

6.3. Načrt predvidenih dejavnosti projekta VALBO z navedbo finančnih virov za izvedbo le-teh za obdobje 2014–2020

Predvidena področja delovanja Javnega zavoda Bogenšperk:

Po zaključku projekta VALBO bo z gradom Bogenšperk še naprej upravljal Javni zavod Bogenšperk. V spodnji preglednici so po posameznih letih prikazani stroški, oz. sredstva, ki jih bo javni zavod letno potreboval za svoje delovanje. Po zaključku projekta VALBO pričakujemo povečanje stroškov in tudi prihodkov, saj se bo odpiralni čas gradu podaljšal še na zimsko obdobje.

VALBO – področja delovanja JZ Bogenšperk	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
stroški dela	90.000,00 €	81.000,00 €	94.000,00 €	94.000,00 €	94.000,00 €	94.000,00 €	94.000,00 €
materialni stroški in stroški storitev (vzdrževanje opreme, zavarovanje, oglaševanje, čiščenje, ...)	40.500,00 €	32.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €
stroški programa	24.500,00 €	(VALBO)	30.000,00 €	30.000,00 €	30.000,00 €	30.000,00 €	30.000,00 €
Skupaj	155.000,00 €	113.000,00 €	184.000,00 €	184.000,00 €	184.000,00 €	184.000,00 €	184.000,00 €

Viri financiranja upravljavca kulturnega spomenika od leta 2014 do 2020:

Sredstva za delovanje Javnega zavoda Bogenšperk bo v skladu z zakonodajo zagotavljala ustanoviteljica Zavoda. Občina Šmartno pri Litiji bo pokrila stroške dela in del materialnih stroškov, preostala sredstva pa bo zagotovil JZ Bogenšperk iz lastne dejavnosti. Za financiranje programskih vsebin bo zavod pridobival sredstva tudi na razpisih Ministrstva za kulturo, Lokalne akcijske skupine Srce Slovenije - LEADER sredstva, ter drugih razpisov.

VIRI FINANCIRANJA				
VALBO	Občina Šmartno pri Litiji	JZB lastna dejavnost	Razpisi (MK, Leader sredstva, EU...)	Skupaj
2014	91.254,84 €	55.745,16 €	8.000,00 €	155.000,00 €
2015	92.000,00 €	19.000,00 €	2.000,00 €	113.000,00 €
2016	115.000,00 €	59.000,00 €	10.000,00 €	184.000,00 €
2017	115.000,00 €	59.000,00 €	10.000,00 €	184.000,00 €
2018	115.000,00 €	59.000,00 €	10.000,00 €	184.000,00 €
2019	115.000,00 €	59.000,00 €	10.000,00 €	184.000,00 €
2020	115.000,00 €	59.000,00 €	10.000,00 €	184.000,00 €
Skupaj	758.254,84 €	369.745,16 €	60.000,00 €	1.188.000,00 €

Izvedba projekta VALBO:

Nosilec projekta je Občina Šmartno pri Litiji, ki je v Načrtu razvojnih programov občine zagotovila sredstva tudi za projekt Valvasorjev grad Bogenšperk – evropski center za dediščino regionalnih kultur. V letu 2015 je za projekt VALBO predvidenih 1.600.000,00 EUR v letu 2016 pa še 600.000,00 EUR.

Projekt VALBO*	2014	2015	2016
gradbeno obrtniška dela na gradu z nakupom opreme		1.600.000,00 €	600.000,00 €
in izvedbo aktivnosti za povečanje dostopnosti kult. dediščine			

*Partnerji pri projektu so Tehniški muzej Slovenije, Javni zavod Bogenšperk in Barnas Fredsverden, ki prevzemajo tudi del stroškov, ki bodo nastali ob realizaciji projekta.

Viri financiranja	Višina v EUR	Delež	
Lastna udeležba (občina in partnerji)	200.000,00	9,09%	
Nepovratna sredstva sofinanciranja projekta	2.000.000,00	90,91%	Delež nepovratnih sredstev
EGP	1.700.000,00	77,27%	85,00%
Nacionalna sredstva	300.000,00	7,73%	15,00%
Skupni upravičeni stroški projekta	2.200.000,00		

6.4. Spremljanje izvajanja nalog

Načrt upravljanja predstavlja osnovo za načrtovanje aktivnosti na letnem nivoju oz. za pripravo letnega delovnega načrta delovanja Javnega zavoda Bogenšperk in Načrta razvojnih programov Občine Šmartno pri Litiji. Na letnem nivoju se pripravi poročilo o izvajanju nalog v okviru poslovnega poročila JZ Bogenšperk.

7. TRAJANJE IN DOPOLNJEVANJE NAČRTA UPRAVLJANJA

Načrt upravljanja sprejme svet Javnega zavoda Bogenšperk za obdobje sedmih let, od januarja 2014 do konca leta 2020, in ga posreduje občini Šmartno pri Litiji.

Načrt upravljanja se lahko dopolni pred pretekom časovnega obdobja, za katerega je bil sprejet. Dopolnjevanje načrta upravljanja pomeni dodajanje oziroma spreminjanje posameznih ukrepov, njihove dobe trajanja in finančnega obsega, medtem ko se sredstva in aktivnosti, predvidene v okviru posameznega leta izvajanja ukrepov, lahko prerazporejajo brez predhodne odobritve sveta zavoda.

PROGRAM DELA 2015

12/22/2014

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

Pripravila: Joži Vovk
Kraj: Šmartno pri Litiji

Kazalo vsebine

PROGRAM DELA 2015	2
UVOD	2
1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA	2
2. PREGLED PO DEJAVNOSTIH	4
2.1. Upravljanje z objekti.....	4
2.1.1. Investicije in investicijsko vzdrževanje.....	5
2.2. Muzejska dejavnost	6
2.3. Galerijska dejavnost.....	7
2.4. Izdajateljska in založniška dejavnost.....	8
2.5. Prireditvena dejavnost.....	8
2.6. Poročna dejavnost.....	10
2.7. Oblikovanje turistične ponudbe občine in njene promocije	10
ZAKLJUČEK	11

PROGRAM DELA 2015

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

UVOD

Program dela s finančnim načrtom za leto 2015 smo v Javnem zavodu Bogenšperk pripravili na podlagi predvidene realizacije prihodkov in odhodkov v letu 2014 ter na podlagi pričakovanj glede uspešnosti na trgu v letu 2015.

Delovno področje zavoda opredeljujejo Zakon o zavodih, Zakon o varstvu kulturne dediščine ter Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. Zavod deluje v skladu z Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Bogenšperk.

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA

Javni zavod Bogenšperk je bil vpisan v poslovni register pri AJPES-u 13. 7. 1998 na osnovi Odloka o ustanovitvi takratne občine Litija. Po razdružitvi občin je ustanoviteljstvo zavoda prevzela Občina Šmartno pri Litiji, sedež zavoda je na gradu Bogenšperk, Bogenšperk 5. Upravni prostori zavoda se nahajajo na Tomazinovi 2 v Šmartnem pri Litiji.

Javni zavod Bogenšperk (v nadaljevanju JZ) izvaja javno službo in tudi tržne dejavnosti, ki mu jih je občina kot ustanoviteljica omogočila z ustanovitvenim aktom. Pri svojem delu JZ sledi osnovnemu poslanstvu, skrbi za trajno in nemoteno upravljanje s kulturnim spomenikom državnega pomena in prezentacijo njegovih kulturnih vrednot. Iz tega sledi, da je tako osnovna dejavnost, ki jo zavod opravlja muzejska dejavnost.

V upravljanje JZ sodijo naslednji objekti in zemljišča, ki so po Odloku o razglasitvi gradu Bogenšperk za kulturni spomenik državnega pomena razglašeni za kulturni spomenik in sodijo v vplivno območje spomenika ter so v lasti Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS, št. 81/99, 46/2005):

- grad Bogenšperk,
- gospodarski objekt,
- grajska pristava – Pollandova hiša,
- ostanki gradu Lichtenberg s kapelico in
- zemljišča, ki so vključena v Odlok o razglasitvi gradu Bogenšperk za spomenik državnega pomena in so v lasti Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS 81/99).

JZ opravlja kot javno službo naslednje dejavnosti (6. člen Odloka o ustanovitvi):

Javna služba/nepridobitna dejavnost:

- upravljanje z objekti,
- muzejska dejavnost,
- galerijska dejavnost,
- varstvo kulturne dediščine,
- razne oblike vzgojno-izobraževanih programov,
- raziskovanje na področju družboslovja, humanistike in naravoslovja,
- oblikovanje turistične ponudbe občine in njene promocije,
- informacijska dejavnost,
- sodelovanje z domačimi in tujimi strokovnimi institucijami,
- izvajanje kulturnih in drugih prireditev v javnem interesu,
- izdajateljska in založniška dejavnost.

Tržna dejavnost/pridobitna dejavnost:

- protokolarna dejavnost (poročna in spremljajoča dejavnost),
- izvajanje kulturnih in drugih prireditev,
- oddaja prostorov za razstave, kulturne in druge prireditve ter storitve,
- gostinske storitve za lastne potrebe in potrebe udeležencev ter obiskovalcev prireditev,
- prodaja drobnih spominkov in publikacij,
- fotokopiranje,
- druge dejavnosti, ki so v skladu z namenom ustanovitve.

Javni zavod opravlja naštetе dejavnosti v obsegu in na način, določenim z letnim programom dela in finančnim načrtom. Strokovno sodeluje z naslednjimi nacionalnimi institucijami: Narodni muzej Slovenije, Tehniški muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej in Galerija Božidar Jakac Kostanjevica na Krki. V letošnjem letu se krog aktivnih sodelavcev širi tudi na Arhiv Republike Slovenije.

Na poziv občinske uprave občine Šmartno pri Litiji, za pripravo proračuna za leto 2015, smo oktobra 2014 že pripravili okvirni finančni načrt. Občina je v proračunu zagotovila sredstva za plače in izdatke treh redno zaposlenih oseb v višini: 65.937,21 eur. V letu 2015 bomo zaposlovali tri osebe: hišnika, samostojno strokovno sodelavko ter direktorico JZ Bogenšperk. Zaposleni v zavodu bomo v letu 2015 opravljali delo v skladu z Odlokom o ustanovitvi, potrjenim programom dela in drugimi zakonskimi določili.

PROGRAM DELA 2015

Proračunska sredstva namenjena izdatkom za blago in storitve povezanim s stroški upravljanja in delovanja v letu 2015 znašajo 26.003,28 EUR.

Občinska proračunska sredstva, namenjena za materialne stroške bo JZ porabil za zagotavljanje osnovnega poslovanja in upravljanja z gradom (električna energija gradu in pisarne, ogrevanje poslovnega prostora in gradu, varovanje gradu, zavarovanje gradu, odvoz smeti, voda, stroški plačilnega in bančnega prometa, poštna storitve, najem poslovnega prostora, tekoče vzdrževanje gradu, material za tekoče vzdrževanje, pisarniški material, stroški telefona, RTV-naročnina, čiščenje in material za čiščenje, računalniške storitve, izobraževanje zaposlenih, plačilni promet, komunalne storitve,...itd.).

Skupaj je v proračunu občine Šmartno pri Litiji za delovanje JZ Bogenšperk namenjenih 91.940,49 EUR.

Vodenje po muzejskih razstavah ter poročnih protokolih bomo zagotavljali s pomočjo študentskega dela in dela preko podjemnih in drugih pogodb, ki jih bomo financirali iz lastnih sredstev.

2. PREGLED PO DEJAVNOSTIH

2.1. Upravljanje z objekti

V skladu z Odlokom o ustanovitvi bo JZ kot dober gospodar tudi v letu 2015 upravljal z zaupanimi nepremičninami.

Po večletnih postopkih je občina v preteklem letu uredila prenos lastništva zemljišč okoli Pollandove hiše s Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS na občino. S prenosom je ta zemljišča tudi formalno prejel v upravljanje JZ Bogenšperk. Ker bi bilo za nadaljnji razvoj in revitalizacijo posestva Bogenšperk dobro zaokrožiti lastništvo zemljišč, ki so navedena v Odloku o razglasitvi gradu Bogenšperk za kulturni spomenik državnega pomena, pod lastništvom občine Šmartno pri Litiji, smo že pričeli pogovore s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

Po pravnomočnem sklepu sodišča je družina Možina solastnica gospodarskega poslopja pred gradom (parc. št. 1964/0). Občina je zato pri pristojnem sodišču sprožila postopke urejanja etažne lastnine. Postopek je zaradi nove tožbe, v kateri družina Možina trdi, da je na podlagi priposestevovanja lastnica celotnega objekta, ustavljen. Sodišče bo najprej odločalo o priposestevovanju družine Možina in šele na to, če družina Možina ne bo uspešna, tudi o etažni lastnini.

2.1.1. Investicije in investicijsko vzdrževanje

Občina Šmartno pri Litiji in JZ še čakata na uradne rezultate prijave projekta VALBO na sofinanciranje s strani Norveškega finančnega mehanizma. Projekt, ki ga je občina z JZ pripravila, zajema obnovo gradu Bogenšperk z vzpostavitvijo Valvasorjevega evropskega središča za dediščino regionalnih kultur. Ob projektu je delovna skupina zapisala sledeče:

Janez Vajkard Valvasor s svojimi deli ne pomeni le posebnosti in dediščine današnje Slovenije ampak je že v njegovem času veljal za evropsko normo. Normo, ki je še dobrih 200 let po njegovi smrti pomenila najbolj primeren vzor za razumevanje in spoštovanje regionalnih kultur. To je ustvaril predvsem z njegovim znamenitim delom Die Ehre des Hertzogthums Krain (1689) ter številnimi drugimi topografskimi deli. Zato ne preseneča, da so ga mnogi njegovi sodobniki in poznejši avtorji vse do 19. stoletja povzemali, celo prepisovali in jim je njegovo delo pomenilo najbolj primerno vodilo za dokumentiranje ter ohranjanje zgodovinskega spomina o regionalnih gospodarskih prizadevanjih in znanjih, družbenih razmerjih, oblikah duhovne ustvarjalnosti ter razumevanja narave in naravnih pojavov. Valvasorjevo delo ponuja številne izzive našim sodobnostim, predvsem razumevanju ohranjanja ter razvijanja regionalnih kultur, ki sooblikujejo Evropsko Unijo. Ureditve Valvasorjevega gradu z vsemi temi sodobnimi sporočili in izzivi ter povezanost njegovega delovanja z različnimi prizadevanji lokalne skupnosti ter regije je zato velika kulturna, gospodarska in družbena naloga Slovenije. Ta v vseh pogledih presega siceršnje muzeološke ali spominske predstavitve. Težnje zasnove, ki je izrazit rezultat več disciplinarnega premisleka strokovnjakov treh osrednjih slovenskih muzejskih ustanov, so namreč usmerjene k modelu razumevanja in pomena regionalnih kulturnih posebnosti ter njihovega razvijanja v okviru lokalne skupnosti. Po ureditvi ima tako grad Bogenšperk zagotovljeno vitalno življenje, ki bo lahko odličen vzorčni primer evropskih razsežnosti. Ali z drugimi besedami: »ljubezen« do lokalnih in regionalnih kultur brez velikih besed, a z zelo konkretnimi dejanji.

Ker smo preko objav na spletnih straneh izvedeli, da projekt VALBO ni bil umeščen v sofinanciranje, bomo s projektno skupino pripravili načrt realizacije projekta preko posameznih razpisov, ki bi v omogočili vsaj delno realizacijo načrtov prenove.

V letu 2015 bomo vseeno zamenjali vhodna vrata v gostinsko let, ki so zaradi vlage in neprimerne izolacije stropa že povsem razpadla in so trenutno zabita z deskami. Z zamenjavo vrat bo omogočena funkcionalna raba kleti in njena dostopnost tudi z zunanje strani gradu.

2.2. Muzejska dejavnost

Grad bo v letu 2015 za obiskovalce odprt po naslednjem odpiralnem času:

APRIL – OKTOBER

TOREK – PETEK 9:00 – 16:00

SOBOTA 10:00 – 17:00

NEDELJA, PRAZNIK 10:00 – 18:00

PONEDELJEK zaprto.

NOVEMBER, MAREC

SOBOTA, NEDELJA 10:00 – 17:00

V drugih dnevih tedna bo grad za individualne obiskovalce zaprt.

DECEMBER, JANUAR IN FEBRUAR ZAPRTO**PREGLED STALNIH ZBIRK IN RAZSTAV**

NASLOV RAZSTAVE ALI ZBIRKE	LETO POSTAVITVE	LETO PRENOVE	UMIK Z GRADU
Valvasorjeva delovna soba (oprema)	1980	2002	
Valvasorjeva grafična delavnica	1980	2002	
Lovski muzej	1983		2013
Noše in vraževerje	1985		
Slovenska geodetska zbirka	1987	2006, 2007	
Geološka zbirka	1999	/	2012
Si ali nisi umetnik - razstava slik Jožeta Megliča	2007	/	2012
Valvasorjeva korespondenca z angleško Kraljevo družbo	2008		
Thatrum vitae et mortis humanae	2010		
Skrite zgodbe grajskih zidov in multimedijška soba	2011, 2012		
Valvasorjev pogled v naravo	2013		

Grad Bogenšperk si bodo obiskovalci lahko ogledali individualno ali ob vodstvu vodiča. Obiskovalcem bomo tudi v letu 2015 omogočili vodenje v angleškem, nemškem in italijanskem jeziku.

Poleg rednih ogledov bo v ponudbi še animiran ogled gradu z baronico Ano Maksimilo Valvasor in hlapcem Jurijem, ki je v preteklosti na grad pritegnil predvsem mlajše skupine obiskovalcev. Pripravljamo tudi grajski doživljajski ogled za odrasle skupine, ki bo obiskovalcem poleg doživljanja 17. stoletja odkril tudi nekaj kulinarčnih posebnosti Valvasorjevega časa. V sodelovanju z Zeliščarsko domačijo Pivec smo pripravili tudi ogled z naslovom *Ogled gradu s ščepcem zeliščarske čarovnije*. Tudi ta program bo zaživel v letu 2015. Poskusno pa smo avgusta 2014 že izvedli tudi vodenje po ostankih gradu Lichtenberg, ki bo v letu 2015 tudi del stalne ponudbe vodenih ogledov. V ponudbi pedagoških delavnic ostajajo delavnica polstenja volne, Valvasorjev kulturni dan ter prikaz ročne izdelave papirja in tiska.

2.3. Galerijska dejavnost

JZ poleg muzejskih razstav skrbi tudi za galerijsko ponudbo gradu. V preteklih letih smo prepoznali razstavni potencial prav v grafični umetnosti, saj je Janez Vajkard Valvasor na gradu ustanovil prvi grafični zavod z bakroreznico in tiskarno za bakroreze na slovenskih tleh in s tem spisal tudi prvo veliko poglavje v grafični umetnosti na Slovenskem.

V preteklem letu smo prvič izpeljali projekt z naslovom Valvasorjevi grafični dnevi s katerim smo zopet obudili in opozorili na te pomembne začetke grafične umetnosti pri nas. Grafične dneve pa smo zasnovali tudi z željo, da bi po Valvasorjevem zgledu zopet na gradu zbirali grafične liste, ki bi bili gradniki nove zbirke z imenom Grafična zbirka Bogenšperk. Nosilec projekta je Javni zavod Bogenšperk, ki je oblikoval strokovni svet v katerem poleg direktorice JZ Joži Vovk sodelujejo še: Goran Milovanović (kustos Galerije Božidarja Jakca), Janko Orač (slikar in grafik), mag. Martina Orehovec (kustosinja Tehniškega muzeja Slovenije), k sodelovanju smo pritegnili še profesorico grafike na zagrebški likovni akademiji ga. Nevenko Arbanas. Strokovna partnerja pri projektu sta Galerija Božidarja Jakca Kostanjevica na Krki in Tehniški muzej Slovenije. V okviru grafičnih dnevov bomo gostili dve grafični razstavi uveljavljenih slovenskih in evropskih avtorjev.

Ker želimo programsko zasnovo grafičnih dnevov iz ustvarjanja mednarodno uveljavljenih grafikov razširiti tudi na drugo zainteresirano javnost, bomo v letu 2015 pripravili tudi program več dnevnega izobraževanja za tiste ustvarjalce, ki bi se želeli grafike učiti oz. poglobiti svoje zanje.

2.4. Izdajateljska in založniška dejavnost

Na področju drobnega založništva bomo natisnili ponudbo programov, ki jih bomo razposlali po slovenskih šolah, vrtcih, univerzah za tretje življenjsko obdobje, upokojenskih društvih, ...ltd. V pripravi je tudi predstavljena zloženka poročnih protokolov. Tekom leta bomo ponatisnili tudi več jezične (slo, ang, nem, in it.) brošure, ki jih bo zavod delil na svojih promocijah, na gradu ter v pisarni zavoda. Za obveščanje o prireditvah bomo pripravili plakate, vabila, brošure, letake, ...ltd. V okviru grafičnih dnevov bomo izdali dva kataloga, ki bosta ohranila informacije o grafičnem dogajanju na gradu tudi za prihodnje rodove.

V sozaložništvu z Arhivom Republike Slovenije pa bomo z donatorskimi sredstvi podjetja Riko d.o.o. izdali izredno pomembno knjigo. Ob odkritju urbarja posesti Bogenšperk in Lichtenberg v Arhivu Republike Slovenije, sva z izr. prof. dr. Borisom Golcem govorila o možnosti izdaje znanstvene publikacije, ki bi predstavila Janeza Vajkarda Valvasorja kot zemljiškega gospoda. Pobudo za sodelovanje pri projektu je JZ z dr. Golcem posredoval v Arhiv RS, ki je projekt podprl. V mesecu maju bo izšla knjiga, izpod peresa prof. dr. Borisa Golca, z naslovom »Janez Vajkard Valvasor kot zemljiški gospod in njegov lastnoročni urbar za Bogenšperk in Lihtenberk«. Knjiga bo izšla v sozaložništvu JZ Bogenšperk in Arhiva RS, v nakladi 3000 izvodov.

2.5. Prireditvena dejavnost

V letošnjem letu bomo preko prireditev poskrbeli za dogajanje na gradu. Tudi v letu 2015 bomo organizirali Valvasorjeve grafične dneve in obogatili grafično zbirko z novimi grafikami. Trenutno šteje grafična zbirka 42 grafik. Na podlagi dobre izkušnje iz preteklega leta bomo nadaljevali z družinskimi popoldnevi na gradu, ob Valvasorjevem rojstnem dnevu bom pripravili Valvasorjev dan z 2. pohodom po Valvasorjevi poti. V sodelovanju z Arhivom Republike Slovenije bomo pripravili tudi predstavitev knjige Valvasor kot zemljiški gospod.

V sodelovanju z Zeliščarsko domačijo Pivec bomo izvedli niz zeliščarskih delavnic in sicer na temo čemaža, lipe in cvetočega travnika. Obiskovalci bodo pod strokovnim vodstvom nabrali zelišča in iz njih pripravili različne pripravke. Trenutno pa se pogovarjamo tudi z lokalnim organizatorjem športne vadbe, da bi v ponudbo gradu vključili tudi vodeno vadbo na trim stezi Bogenšperk.

Prireditveno sezono na gradu bomo sklenili z že uveljavljeno in prepoznavno prireditvijo Noč čarovnic, ki vsako leto na grad pritegne največ obiskovalcev in je hkrati tudi največji organizacijski in logistični zalogaj sezone.

KOLEDAR PRIREDITEV

MESEC	DATUM	NAZIV PRIREDITVE
januar	16.1.2015	ORGELSKI KONCERT GŠ LITIJA ŠMARTNO IN ŠENTJUR
februar	5.2.2015	Prešeren in Valvasor Ob kulturnem prazniku večer poezije in zgodovine
marec	29.3.2015	Zeliščarska delavnica: ČEMAŽ
april	10.4.2015	Odprtje grafične razstave
april	19.4.2015	Zeliščarska delavnica: CVETOČI TRAVNIK
maj	(22.5.2015)	Valvasor kot zemljiški gospod Predstavitve znanstvene monografije
maj	24.5.2015	VALVASORJEV DAN NA GRADU BOGENŠPERK (Pohod po Valvasorjevi poti, grajske stojnice, delavnice, ogledi gradu, ...)
maj	31.5.2015	Pomladni koncert pevskega društva Zvon
junij	21.6.2015	Družinsko popoldne na gradu Bogenšperk
junij	28.6.2015	Zeliščarska delavnica: LIPA
julij	5. do 10. 7. 2015	VALVASORJEVI GRAFIČNI DNEVI -- ustvarjanje umetnikov na gradu Bogenšperk
julij	8.7.2015	Grajski večer v družbi umetnikov
julij	16. do 19.7. 2015	Valvasorjeva grafična delavnica – izobraževanje na področju grafične umetnosti
julij	19.7.2015	Zeliščarska delavnica: CVETOČI TRAVNIK
julij	26.7.2015	Družinsko popoldne na gradu Bogenšperk
avgust	31.8.2015	Valvasorjeve viteške igre – JZ organizira ustvarjalnice in ogleds srednjeveškega Lichtenberka
september	3.9.2015	Zaključek VALVASORJEVIH GRAFIČNIH DNEVOV Z ODPRTJEM RAZSTAVE
september	27.9.2015	Zeliščarska delavnica: CVETOČI TRAVNIK
oktober	31.10.2015	NOČ ČAROVNIC

V sodelovanju z Glasbeno šolo Litija – Šmartno bo izzvenel orgelski koncert, ponovno se bodo v zlato knjigo najboljših učencev vpisali šolarji OŠ Šmartno, zapel po pevski zbor ZVON z gosti, tudi v letošnjem letu bomo z lokalnimi kulturnimi društvi pripravili dogodek ob Dnevu državnosti, Martinov sejem, v primeru prejema donatorskih sredstev tudi koncert stare glasbe v okviru Festivala Brežice, ... itd. Pogovori za organizacijo posameznih dogodkov še tečejo, zato jih v programu datumsko še nismo zapisali.

O dogodkih na gradu bomo javnost obveščali preko različnih medijev, urejanja spletne strani ter facebook profila. Pripravljali bomo PR sporočila, oglase, plakate, letake, itd.

2.6. Poročna dejavnost

Javni zavod Bogenšperk bo v sodelovanju z Upravno enoto Litija izvajal poročne protokole v dvorani in parku gradu. Za leto 2015 smo deloma preoblikovali osnovni protokol, ki ga bo od sedaj naprej vodila kostumirana igralka v vlogi baronice Ane Maksimile Valvasor. Tako bo JZ bodočim mladoporočencem ponudil tri grajske protokole v dvorani gradu ter dva v grajskem drevoredu.

Zaradi varčevalnih ukrepov države smo v preteklem letu morali podpisati sporazumno odpoved najemne pogodbe za poročno dvorano, ki jo je imel JZ sklenjeno z Republiko Slovenijo. Pristojno ministrstvo je želelo, da bi se pogodba prekinila že z začetkom prejšnjega leta, vendar JZ na predlog ni pristal in je uveljavljal pogodbeno določen enoletni odpovedni rok. Pogodba bo tako prekinjena s koncem januarja 2015. Žal bo to velik finančni primanjkljaj za JZ Bogenšperk, saj smo ravno s temi sredstvi v preteklih letih uspeli izvajati program na visokem kulturnem nivoju ter posodabljati muzej.

2.7. Oblikovanje turistične ponudbe občine in njene promocije

V mesecu decembru smo že sodelovali na posvetu o razvoju turizma v občini Šmartno pri Litiji, ki je potekal na pobudo župana Rajka Meserka. V skladu z dogovorom bo zbrali podatke o društvih in njihovih prireditvah ter pripravil koledar prireditev za leto 2015 v občini Šmartno pri Litiji. JZ že koordinira pripravo promocijske zloženke o turistični ponudbi občine in zbira podatke tudi za pripravo turističnih vsebin in predstavitev ponudnikov na občinski spletni strani. V skladu s pogovori na posvetu in po njem, naj bi bili tudi koordinator procesa priprave strategije razvoja turizma v občini Šmartno pri Litiji. Skupaj z ga. Jelko Babič (predsednico društva LAZ) in Mojco Hauptman (vodjo TIC Srce Slovenije) je nastala okvirna časovnica po kateri naj bi občina prišla do Strategije razvoja turizma.

Datum	Aktivnost	Nosilec
Jan 2015	Oblikovanje delovne skupine	Joži
Jan 2015	Priprava gradiva za predstavitev priprave strategije na občinski seji	Občinska uprava v sodelovanju z JZ
Jan/Feb 2015	Potrditev naloge (namena) in delovne skupine na občinskem svetu in izdaja sklepa župana	župan
Feb	1. delavnica	
Feb	2. delavnica	
Marec	3. delavnica	K sodelovanju bi povabili dr. Tanjo Lešnik Štuhec
Marec/April	osnutek strategije	
April/Maj	Predstavitev strategije na relevantnem odboru in občinskem svetu, sprejem dokumenta in naslednjih korakov	Župan, Joži, Karmen,...

Javni zavod Bogenšperk bo še naprej sodeloval pri projektih Razvojnega centra Srca Slovenije in povezave Regija Osrednja Slovenija.

ZAKLJUČEK

Okvirni finančni načrt s planom dela za leto 2015 je na svoji seji dne, 20.10.2014, potrdil svet JZ. Na februarški seji bo svet obravnaval še usklajen finančni načrt z načrtom dela z občinskim proračunom. Plan žal ne predvideva izrabe turističnega potenciala gradu v polni meri ter bistvenih izboljšav turistične infrastrukture pred gradom in vendar je nov korak do dosege cilja, da se bo grad Bogenšperk postopno uveljavil kot središčna razvojna točka med slovenskimi gradovi in se znova umestil na mednarodni zemljevid pomembne kulturne dediščine.

Pripravila: Joži Vovk, direktorica Javnega zavoda Bogenšperk

PREDVIDENI PRIHODKI 2015

PRILOGA ŠT. 2

- ☐ predvidni prihodki ustanovitelja
- ☐ lastni prihodki
- ☐ donacije

	PRIHODKI	KONTO	REAL. 2013	P. REAL 2014	PLAN 2015
	PRIHODKI USTANOVITELJA		93.560,00 €	91.254,84	97.940,40 €
1.	prihodki iz obč. proračuna za plače	76	70.407,00 €	64.950,00 €	65.937,12 €
2.	prihodki investicijsko vzdrževanje in investicije	76	/		3.000,00 €
3.	prihodki za blago in storitve - OBČINA	76	23.153,00 €	26.304,84 €	26.003,28 €
4.	prihodki za program (program grad, mart. sejem, ...)	76			3.000,00 €
	LASTNI PRIHODKI		63.664,72 €	69.087,34 €	45.511,94 €
5.	projektni razpisi (muzej, razstave, grafični dnevi ...)	76	4.000,00 €	6.804,90 €	3.000,00 €
6.	prihodki od prispevkov za poroke	76	15.802,55 €	13.016,55 €	12.000,00 €
7.	prihodki od najemnin	76			
	krčma	76	4.811,94 €	4.811,94 €	4.811,94 €
	država	76	13.819,44 €	13.916,16 €	1.200,00 €
	ostale najemnine in obratovalni stroški	76	1.241,62 €	1.465,57 €	1.400,00 €
8.	finančni prihodki (Triglav bonus,...)	76			
9.	prihodki od vstopnin (muzej)	76	19.110,30 €	19.000,00 €	19.000,00 €
10.	prihodki od prirediteljev	76	3.355,75 €	3.000,00 €	3.000,00 €
11.	prihodki od prodaje spominkov in publikacij	76	1.217,08 €	1.072,22 €	1.100,00 €
12.	parske izravnave	76	0,76 €		
13.	drugi prihodki	76	305,28 €		
	DONACIJE			6.000,00 €	6.000,00 €
14.	Riko d.o.o za festival Brežice				
	SKUPAJ PRIHODKI:		157.224,72 €	160.342,18 €	149.452,34 €

	SREDSTVA USTANOVITELJA ZA NAKUP OSNOVNIH SREDSTEV	P. REAL 2014	PLAN 2015
	Traktorska kosilnica s priključki		6.000,00 €
	DONACIJA ZA NAKUP OSNOVNIH SREDSTEV	5.000,00 €	
	Riko d.o.o za nakup knjig	5.000,00 €	